

Українсько-російська війна 2014: політико-стратегічний нарис

Проф. Литвиненко О. В.

Київ, 2014

**Міжнародний круглий стіл
«Асиметрична війна Росії проти України»**

26.11.2014 р.

Російська стратегічна культура

2

- Стратегія - це спосіб поєднання цілей, засобів і шляхів їх застосування
- Культ сили
- Чекізм. Підривна робота і розвідка
- Кримінал
- Постійність цілей і інструментів, мінливість шляхів їх застосування
- Використання проксі
- Удар на столицю противника

Російські цілі щодо України

3

- Указ Президента РФ от 14.09.1995 р. № 940 «Об утверждении Стратегического курса Российской Федерации с государствами-участниками Содружества Независимых Государств»
- 1. Цели и основные задачи Стратегического курса России...
- 2. Главной целью политики России в отношении СНГ является создание интегрированного экономически и политически объединения государств, способного претендовать на достойное место в мировом сообществе.
- Публічна доповідь СЗР РФ «Страны СНГ: нуждается ли в корректировке позиция Запада?»

Цілі політики В. Путіна по Україні 2006-2009 рр.

4

- Стратегічна мета — руйнування Української державності (її обмеження 5-ма західними областями) як такої, що є викликом існуванню сучасної РФ.
- Проміжна ціль (до 2014 р.) — право вето на прийняття стратегічних рішень в Україні

Російська політика щодо України (2008-2013 рр.)

5

◎ Підготовка до остаточного вирішення «українського питання»

◎ Три виміри:

- політико-інформаційний:

Пропагандистська кампанія, система домовленостей, клієнтські сили (КПУ, УПЦ МП, фракція ПРУ);

- економічно-енергетичний:

Захоплення галузей (мобільний зв'язок, енергетика, банківський сектор, інфраструктура, металургія тощо), газові війни (газові контракти січня 2009 р.);

- спеціальний (розвідувально-підбивна діяльність):

Формування інфраструктури вторгнення у Криму, Донбасі, потім Одесі;

початок підготовки театру військових дій у Криму 2008.

Polska Rzeczpospolita Ludowa на Дніпрі (2010-2014 рр.)

6

- ◎ Концентрація «сім'єю» В.Януковича політичної і економічної влади в Україні.
- ◎ Позаблокова політика і євроінтеграція «Спеціальні відносини з РФ» у безпековій сфері (міністри оборони і голови СБУ — громадяни РФ).
- ◎ Реальна євроінтеграція (2012-2013 рр.).
- ◎ Весна 2013 р. - рішення про ескалацію, запровадження технологій гібридної війни.
- ◎ Листопадовий зрив і крах російських мрій про «соцтабор-2»

Революція гідності

7

- Євромайдан (листопад 2013 р.).
- Побиття 30 листопада.
- Угоди про протекторат 17 грудня 2014 р. «А счастье было так близко, так возможно...»
- Спроби росіян вплинути на ситуацію грудень – середина лютого 2014 р.
- Хвиля захоплень адміністративних будівель у лютому 2014 р.
- Рішення про вторгнення – початок лютого 2014 р. «Взяти все». Провал операції із-за помилки В. Януковича.
- Середина лютого 2014 р. – рішення про розкол України, гібридна війна як доповнення до інструментарію.
- 21-22 лютого 2014 р. – запуск Кримського сценарію.

Гібридна війна

8

- ◎ Розробки Комінтерну (1920-ті). К. Клаузевіц, Ф. Енгельс, російська військова стратегічна думка. Комуністичний рух. Л. Троцький, Г. Зінов'єв, Я. Берзін, П. Судоплатов, Н. Ейтінгтон
- ◎ Активна розвідка: 1923 — Гамбург, 1924 — Естонія, 1936-1938 — Іспанія, 1920-1949 — Китай. 1952 - 2-ге Бюро при МГБ, війна на європейському театрі проти НАТО.
- ◎ Війни в «третьому світі» 1960-1980: Китай, Малайзія, Мозамбік, Ангола, Оман, Нікарагуа, Сальвадор тощо.

Гібридна війна

9

- Використання військових методів як додаткових інструментів в політичній і інформаційній війні. Вторинність дій на місцевості. Новоазовськ
- Чекістсько-військові операції.
- Руйнування управління і головне – довіри
- Підтримка населення

Гібридна війна

10

- ◎ Головний удар в столиці.
- ◎ Робочий клас і люмпен-пролетаріат як основне середовище російської підривної діяльності.
- ◎ Політичні групи «Донецька республіка» та інші.
- ◎ Місцева преса.
- ◎ Оплот, інші бійцівські клуби (зв'язок з МВС).
- ◎ Олігархічні структури.

Гібридна війна

11

- Диверсійна і пропагандистська робота.
18 Центр ФСБ РФ – 1600 осіб в одній зміні.
- Російське телебачення.
- Опора на місцеві структури. Мінімальне залучення власних військових сил.
- Штурмові групи. Радники і поставки озброєння і військової техніки.

Гібридна війна в Україні: початкові етапи

12

- Кримська операція 22.02 - 18.03.2014 р.
- 6 квітня 2014 р. — захоплення УСБУ в Луганську. Початок активної фази операції в Донбасі.
- Роль інструкторів. ГРУ ГШ ЗС РФ.
- Розповзання зони.
- 8 квітня Харків і 2 травня Одеса — зрив планів із створення Новоросії

Гібридна війна в Україні

13

- 14 квітня 2014 р. — Указ про початок АТО), 25 травня — президентські вибори, 7 червня — інавгурація.
- 7 червня - 15 липня — вихід на межу міської агломерації
- 15 липня - 23 серпня — інерційний період.
- 23 серпня - 5 вересня — пряме вторгнення і російський контрнаступ.
- 5 вересня - по т. ч. — нестійкий мир.
- 2 листопада — спроба легітимації.

Гібридна війна в Україні

14

- ◎ Виконавці: ФСБ РФ, ГРУ ГШ ЗС РФ, ССО ЗС РФ, СВР РФ, приватні військові компанії, нарешті десь з 15.08 – регулярні війська (до 7 бтгр).
- ◎ Централізована система управління. Головні рішення приймає В. Путін. Постійний пошук структури управління захопленими територіями.
- ◎ Кілька разів відповідальність передавалась від ФСБ до ГРУ і навпаки.
- ◎ Підготовчі табори (Крим, Белгород і Ростов).
- ◎ Біженці. Підготовка прифронтової полоси.

Ситуація на середину жовтня 2014 року

15

- Кремль реалізував програму мінімум.
- Росія анексувала Крим.
- Росія створила важіль впливу на Україну у вигляді невизнаних ЛНР і ДНР.
- Ситуація в Донецькій і Луганській областях заморожується.
- Формується нова ситуація в Україні.
- Революційний процес розвивається.

Спроба реконструкції: російський погляд

16

- ◎ Обмежені часові рамки: до 2 років. Нафта менше \$80, розбалансування всередині
- ◎ Обмеженість військового ресурсу – до 100 тис.
- ◎ Певна стратегічна стабілізація на фронті до весни 2015 р., якщо не відчують можливість досягнення критичного успіху.
- ◎ Україна: поглиблення економічної кризи на тлі зростаючої неієздатності держави.
- ◎ Політичний, а може й військовий удар у березні - квітні 2015 р. (Київ, Харків)

Що робити

17

- Стратегія на 1-2 роки
- Система управління
- Розвиток оборонного потенціалу
- Розвиток розвідувальних і контррозвідувальних спроможностей
- Логістика
- ОПК
- Розширення взаємодії з НАТО і ЄС